

ΤΟ ΔΡΑΜΑ ΤΟΥ ΕΛΕΓΚΤΗ ΤΗΣ ΕΚΤ

18^η Οκτωβρίου 2014

Φανταστείτε το δράμα του να είσαι έντιμος υπάλληλος της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ΕΚΤ) και να σε έχουν στείλει στην Αθήνα να ελέγξεις τα λογιστικά βιβλία των τεσσάρων ελληνικών τραπεζών. Κατ'αρχάς, γνωρίζεις πως δεν χρειάζεται να πασχίσεις ιδιαίτερα για να καταλήξεις στο συμπέρασμα πως το πόρισμά σου, αν είναι να πεις την αλήθεια, είναι προδιαγεγραμμένο: τράπεζες με βιβλίο δανείων από τα οποία τουλάχιστον το ένα τρίτο είναι μη εξυπηρετούμενα (κοινώς έχουν σκάσει) έχουν πτωχεύσει. Τελεία και παύλα.

Μπορείς όμως να γράψεις ένα τέτοιο πόρισμα; Θα πέσουν να σε φάνε οι ίδιοι οι προϊστάμενοί σου στην Φραγκφούρτη. Ο λόγος απλός: Έστω ότι βγαίνει αυτό το πόρισμα για μια τράπεζα στην Γερμανία ή στην Ολλανδία. Τότε το δημόσιο, όπως έχει κάνει πολλές φορές τα τελευταία χρόνια, θα αναλάβει την εξυγίανση της εν λόγω τράπεζας, φορτώνοντας το κόστος στον φορολογούμενο. Άγαρμπο και άδικο αλλά εφικτό, δεδομένου ότι το γερμανικό ή το ολλανδικό κράτος έχουν περιθώριο να δανειστούν χωρίς το δημόσιο χρέος τους να θεωρηθεί, όπως το δικό μας, μη βιώσιμο.

Στην δική μας όμως περίπτωση, ένα τέτοιο πόρισμα δύο καταλήξεις μπορεί να έχει. Η μία είναι να πρέπει το πτωχευμένο κράτος μας να βαθύνει την πτώχευσή του, δανειζόμενο κι άλλα ποσά υπέρ των τραπεζών. Η άλλη είναι μια «λύση» Κυπριακού στυλ που προβλέπει η δήθεν Τραπεζική Ενοποίηση (που υπέγραψε ο κ. Στουρνάρας όσο ήταν ακόμα υπουργός οικονομικών), με κουρέματα των τραπεζικών καταθέσεων άνω του ποσού των εκατό χιλιάδων ευρώ, με περιορισμούς στις αναλήψεις όλων των υπόλοιπων, με επαναφορά των περιορισμών εξαγωγής «συναλλάγματος» και ελέγχων στα σύνορα της χώρας. Μπρος γκρεμός και πίσω ρέμα δηλαδή.

Και στις δύο περιπτώσεις όμως καταρρέει η στρατηγική του τριγώνου Βερολίνου-Φραγκφούρτης-Αθηνών για καλλιέργεια της εντύπωσης ότι η Ελλάς βγαίνει από την κρίση (μέσω της δημιουργίας μιας διπλής φούσκας στην αγορά ομολόγων και στο Χρηματιστήριο). Πως μπορεί ο άμοιρος υπάλληλος της ΕΚΤ να σηκώσει στους ώμους του αυτό το βάρος; Να γιατί, όπως θα δούμε στο τέλος του μήνα, η έκθεση της ΕΚΤ για τις ελληνικές τράπεζες θα τις βγάλει καθαρές: επειδή η τιμιότητα έρχεται σε πλήρη αντίθεση με την στρατηγική της ΕΚΤ, του Βερολίνου και της συγκυβέρνησης.

Όμως επιτρέψτε μου συνεχίσω για λίγο επικεντρωμένος στο δράμα του τίμιου ελεγκτή της ΕΚΤ. Του ζήτησαν, και αποδέχθηκε, να κάνει τα στραβά μάτια στα μη εξυπηρετούμενα δάνεια. Όχι όμως και να μην ελέγχει, να μην βλέπει, τίποτα. Με σκοπό να ανεβάσει λίγο το ηθικό του, αρχίζει να κοιτά τα λογιστικά βιβλία των τραπεζών όσο πιο προσεκτικά μπορεί, τουλάχιστον να διαπιστώσει αν τα υπόλοιπα δάνεια και κεφάλαια (πέραν των κόκκινων και μη εξυπηρετούμενων)

είναι όπως λένε ότι είναι. Κάποια στιγμή, το μάτι του πέφτει σε κάτι ενδιαφέρον στα βιβλία της Τράπεζας Πειραιώς της οποίας τα κιτάπια αναφέρουν πως, στο πρώτο εξάμηνο του 2014, ο τζίρος της ήταν 1374 εκατομμύρια ευρώ. Μέσα σε αυτά, ο καλός ελεγκτής βλέπει πως συγκαταλέγονται 144 εκατομμύρια τα οποία, σύμφωνα με τα έγγραφα της ίδιας της τράπεζας, προέρχονται από «κέρδη προερχόμενα από την αντικατάσταση ενός από δύο δάνεια που εξαγοράστηκαν από την MIG (Marfin Investment Group) μέσω ενός μετατρέψιμου ομολόγου έκδοσης της MIG.»(*)

Αρχικά, ο ελεγκτής μας εντυπωσιάζεται ευχάριστα. Φαντάζεται ότι η MIG είναι ένα γκρουπ επιχειρήσεων που μπόρεσε να αντλήσει από τις αγορές νέα κεφάλαια 144 εκατομμυρίων ευρώ εκδίδοντας ένα νέο μετατρέψιμο ομόλογο ώστε να αποπληρώσει τα τραπεζικά δάνεια που έλαβε από την Πειραιώς και τα οποία η Πειραιώς είχε ήδη διαγράψει ως μη εξυπηρετούμενα. Μέγιστη επιτυχία!

Για να σιγουρευτεί ότι έτσι έχουν τα πράγματα ρωτάει από εδώ και από εκεί για να μάθει περισσότερα. Το πρώτο που μαθαίνει, το οποίο τον κάνει να υποψιαστεί ότι κάποιο λάκκο έχει η φάβα, είναι ότι η MIG είναι κάτι σαν εταιρεία-ζόμπι στην οποία κανείς σοβαρός επενδυτής δεν θα εμπιστευόταν, στην σημερινή της κατάσταση, τόσα χρήματα. Ψάχνοντας ακόμα περισσότερο, ο ελεγκτής μας ανακαλύπτει κάτι που τον κάνει να πέσει από τα σύννεφα: καταλαβαίνει πως το νέο ομόλογο των 144 εκατομμυρίων *το εξέδωσε και το αγόρασε ταυτόχρονα* η ίδια η Τράπεζα Πειραιώς. Ξάφνου τα 144 εκατομμύρια αποδεικνύονται πως δεν είναι τίποτα άλλο από ένα παραπέτασμα καπνού. Κάτι σαν να γράψω σε ένα χαρτί πως χρωστώ στον κάτοχο του χαρτιού αυτού 144 εκατομμύρια και κατόπιν να συνάψω μια συμφωνία με τον... εαυτό μου ότι θα αγοράσω από... εμένα αυτό το χαρτί των 144 εκατομμύρια. Τέλος, ανακοινώνω περιχαρής στην υφήλιο ότι άντλησα από... την αγορά 144 εκατομμύρια, τα οποία μάλιστα βάζω τους λογιστές μου να τα προσθέσουν στον φεινικό μου τζίρο!

Άλλη μια φορά: Φανταστείτε τον έντρομο υπάλληλο της ΕΚΤ και συμμεριστείτε τον πόνο του. Το δήθεν αυτό περιουσιακό στοιχείο της Τράπεζας Πειραιώς το είδε τυχαία. Πόσα άλλα τέτοια κρύβονται στα βιβλία της καλής τράπεζας αλλά και των υπόλοιπων τραπεζών της χώρας; Τι πρέπει να κάνει; Να συνεχίσει να ψάχνει; Κι αν βρει πολλές τέτοιες μαύτες τρύπες, οι οποίες προσποιούνται πως είναι ζεστό χρήμα, πως θα το πει στην Φραγκφούρτη; Πως θα τον αντιμετωπίσουν οι προϊστάμενοί του όταν θα επιστρέψει στο γραφείο του; Θα τον ξανα-εμπιστευτούν με μια τέτοια ελεγκτική αποστολή; Ή θα τον χαρακτηρίσουν «προβληματικό», καταδικάζοντάς τον σε κάποια τρίτης διαλογής γραφειοκρατική αγγαρεία για το υπόλοιπο της ζωής του;

(*) Η ακριβής έκφραση όπως αναφέρεται στα έγγραφα της Τράπεζας Πειραιώς είναι η εξής: «gain resulting from the replacement of one the two acquired loans of Marfin Investment Group (MIG) companies with a convertible bond issued by MIG»

(**) Για να μην υπάρχει καμία αμφιβολία επ’ αυτού, καταγράφω τα εξής από τα επίσημα στοιχεία που έχει αναρτήσει η MIG στην ιστοσελίδα της (βλ. <http://www.marfininvestmentgroup.com/en/annual-quarterly-results/2014>):

- (α) Το 2013 τα περιουσιακά της στοιχεία ανέρχονταν στα 2,3 δις ευρώ ενώ οι υποχρεώσεις της στα 2,5 δις ευρώ – μια καθαρή περίπτωση αρνητικής θέσης.
- (β) Όλες οι βασικές επιχειρήσεις που απαρτίζουν την MIG είχαν ζημίες, το 2013 και το πρώτο εξάμηνο του 2014, κάποιες εκ των οποίων είναι μεγάλες.
- (γ) Από τα επίσημα χρέη της MIG που ανέρχονται στο 1,8 δις, τα 831 εκατομμύρια έχουν ανακηρυχθεί, επισήμως, μη εξυπηρετούμενα. Δηλαδή, είναι στην διακριτική ευχέρεια των δανειστών της MIG να της κατεβάσουν τα ρολλά όποτε αποφασίσουν.
- (δ) Η εταιρεία λογιστικών ελέγχων που προσέλαβε η ίδια η MIG για να διαπιστώσει την πραγματική της κατάσταση (η εταιρεία Grant Thornton), αναφερόμενη στην αρνητική αξία της MIG (την οποία ανεβάζει στα μείον 982 εκατομμύρια ευρώ), λέει «πρόκειται για δεδομένο που καταδεικνύει την ύπαρξη ασάφειας για την δυνατότητα του γκρουπ να συνεχίσει ως βιώσιμος οργανισμός». Με απλά λόγια, το πόρισμα λέει σαφώς πως η MIG δεν έχει την απαραίτητη ρευστότητα, ούτε και την δυνατότητα να ανταπεξέρχεται στις τρέχουσες υποχρεώσεις της. Ο ορισμός μιας εταιρείας ζόμπι!